

אלשיך דברים פרק כב, א: לא תראה את שור אחיך או את שיו נדחים וגו'

ולענין הכתובים אומר כי רצה הקדוש ברוך הוא לזכות ישראל במצב ואהבת לרעך כמוך ולהשרישו בה קנו לך, עם היות שקשה הדבר בעיני בני אדם ליגע بعد זולתם, כי מי יראה אבידת אחיו שורו או חמונו ויהי מחר(er) עד גשותו עד אחיו יניח כל עסקיו. על כן אמרה תורה לא תראה את שורו או את שיו נדחים והתעלמת מהם בטבער כי כן דרך בני אדם, כי אם השב תשיבם כלומר השב פעם אחת ואחר כך תשיב פעם אחרת אם יצטרך. כי בראשונה על הכרח צו依 התורה ואחר כך אתה תשיבם מעצמן, כל כך תחפוץ לעשות רצוני כי עשית המצואה פעם אחת תגרור להיטיב לבך לעשotta פעם שניית, וגם (ב) אם לא קרוב אחיך תשמרנו בבייך עד דרוש אחיך אותן:

(ג) והנה עד כה עשית המצואה בבהמה טהורה שלא ירע בעיניך באמור כי נוסף על השבת אבידה גם יכמרו רחמי על בהמה טהורה ליטפל בהן בל ישארו נדחים. אך עתה אחר שהחלות לעשות מצואה זו בטהורים mobetachni בר' שכון תעשה לחמורו עם שהיא בהמה טמאה. ועודין אפשר שהייה רצון טוב במצבה למה שהוא בעל ח' משום צער בעלי חיים, אך מזה ימשר לך שכון תעשה לשמלתו. ואחרי שלושת במצבה מזדעת לך שכל כך תהיה מושרש ומלומד במצבה שמעצמר לא תוכל להתעלם, שאיפילו יהיו לך עסקים רבים או תהיה זקן ואין לו פי כבודך לא תאמר פטור אני. כל כך תהיה המצואה חביבה בעיניך שלא תוכל להתעלם מעצמן ותעשנה:

(ד) והנה עד כה הייתה מצואה שתטרח بعد אחיך כי תאמר אם לא אשיב לו יאביד שורו או חמונו לגמר. אך אם בعلיו עמו אלא שנופל בדרכן ולאט לו הוא יקימנו, ואם יהיה הפסד מה לא יהיה לגמר, לא אטריח את עצמו. על כן אמר אחר שהחילות במצבה היה ידעת כי לא תראה את חמור אחיך כו' והתעלמת, כי אם שהקם תקיים עמו כמצותי שמצוות גוררת מצואה: